

灰 園 記

上海人民美術出版社

• 包公探案故事 編文 楊文 繪畫 曹同煜 朱元紅

Bao Công Thám Án Liên Hoàn Họa

包 | 公 | 探 | 案 | 故 | 事

灰
圈
記

編文 楊文
繪畫 曹同煜
朱元紅
掃描制作 龍紀

上海人民美術出版社

探包公案

《灰團記》，出自李潛夫的《包待制智勘灰團記》，存《元曲選》本。

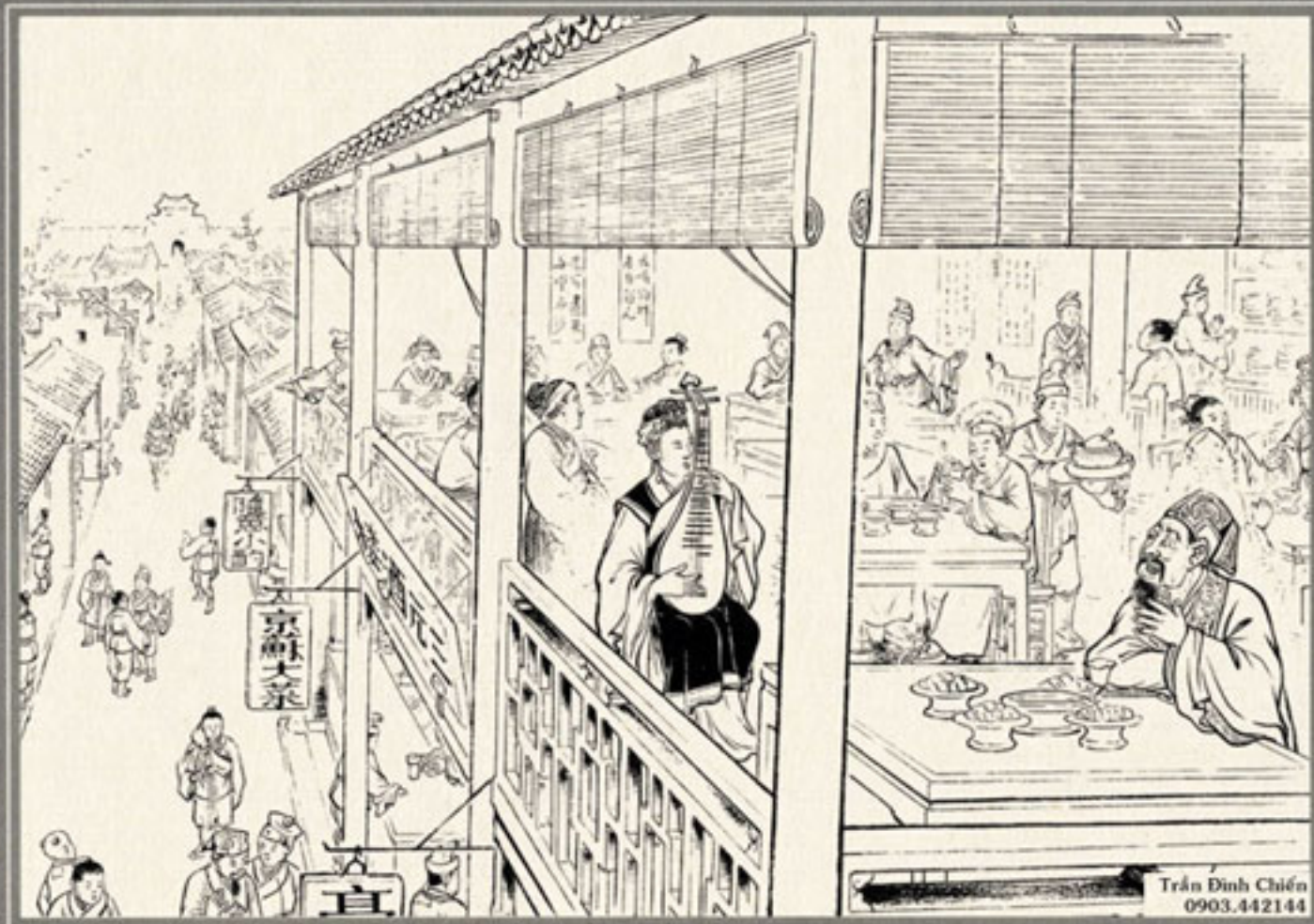
內容描寫包拯斷獄的故事，戲劇性很強。富翁馬均卿娶妾張海棠，生有一子。馬妻與趙令史合謀，毒殺親夫，反誣海棠，並欲奪其子為己子。海棠被判死罪。後來，包拯推詳案情，知有冤弊，便親自鞠問。用石灰在小兒周圍畫一圓圈，令馬妻和海棠對找，誰能找出孩子，就是親生母親。海棠恐傷兒子，不忍使力；馬妻卻悍然不顧，將兒強行拉出。包拯由此斷定小兒為海棠所生，並昭雪了她的冤枉。這出戲突出了包公明斷是非的智慧。作品對倚強凌弱、欺詐澆薄的社會風氣以及吏治的黑暗，也作了揭露。

這類審判二母奪一子的公案故事，在古代印度、希臘、羅馬等國家也有流傳，《舊約全書》中所羅門判案的故事，與「灰團拉子」也很相近。

● 一 宋朝時候，鄭州有一個貧家的女
兒張海棠，父親早亡，哥哥張林到汴京
去謀生，多年沒有音訊。她為了養活年
老的母親，祇得在酒樓裏賣唱。

Trần Đình Chiến
0903.442144

1. Thời nhà Tống, ở Trịnh Châu có một nữ nhi nhà nghèo tên là Trương Hải Đường, phụ thân mất sớm, ca ca Trương Lâm đến Biện Kinh mưu sinh, nhiều năm không có hồi âm. Nàng phải nuôi mẫu thân già cả, nên đành đi hát thuê ở tửu lầu.

● 二有一個地主馬均卿，見海棠年輕貌美，想娶她做妾，常到她家走動，還帶來柴米周濟她們。海棠和母親十分感激，以為他是個好人。

Trần Đình Chiến
0903.442144

2. Có một địa chủ tên là Mã Quân Khanh, thấy Hải Đường trẻ tuổi xinh đẹp, muốn lấy nàng làm thiếp, nên thường đến nhà nàng thăm hỏi, còn đem gạo củi chu cấp cho bọn họ. Hải Đường và mẫu thân vô cùng cảm kích, coi hắn là người tốt. Mẫu thân Hải Đường nói "Mã Viên ngoại, sao chúng ta vô cớ có thể nhận gạo củi của người?". Mã Quân Khanh nói "Ta bình sinh hay vui vẻ giúp đỡ người, không có toan tính gì đâu!".

● 三 馬均卿屢次找媒婆來
說親，海棠的母親知道他家裏
已有妻子，怕海棠嫁過去要受
苦，遲遲不肯答應。

3. Mã Quân Khanh mấy lần nhờ bà mối đến cầu thân, mẫu thân Hải Đường biết hẳn đã có vợ, sợ Hải Đường xuất giá chịu khổ, vẫn không chịu ưng thuận. Bà mối nói rằng "Đại nương Mã gia ăn chay niệm Phật, đối với người khác rất hòa khí, Hải Đường xuất giá đến đó có ăn có mặc, ưng thuận thì rất tốt!". Mẫu thân Hải Đường bảo "Hải Đường còn trẻ tuổi, đợi hai năm nữa hãy bàn!".

● 四 有一次，海棠的母親生了重病，沒錢醫治，馬均卿知道了，便借銀子給海棠去請醫買藥，還假惺惺地來探病，好似十分關心。

Trần Đình Chiến
0903.442144

4. Một lần, mẫu thân Hải Đường mắc bệnh nặng, không có tiền chữa trị, Mã Quân Khanh biết được, bèn cho Hải Đường vay tiền mời y sinh và mua thuốc, còn giả vờ hỏi han, vô cùng ân cần.

● 五馬均卿趁探病時，向海棠提出親事，許諾拿出一百兩銀子給她母親養老。海棠因為欠了他許多債，無法償還，又聽了他一番花言巧語，竟答應了。

5. Mã Quân Khanh thừa lúc đến thăm bệnh, nói ra việc cầu thân Hải Đường, hứa sẽ chi một trăm lượng bạc để mẫu thân nàng dưỡng lão, bảo rằng "Người chịu lấy ta, tiền bạc không phải lo nghĩ, sau này mẫu thân người cũng có nơi nương tựa". Hải Đường vì lần này hắn cho vay rất nhiều, không có cách gì trả được, lại nghe hắn dùng lời hoa mỹ, nên cuối cùng đồng ý.

● 六 海棠等母親病愈後，纔將這
件事告訴她。這時馬均卿已將銀子送
來，準備迎娶，海棠的母親見事情已
無法挽回，祇得由他選定日子。

Trần Đình Chiến
0903.442144

6. Hải Đường đợi sau khi mẫu thân khỏi bệnh, mới đem việc ấy kể với bà. Bấy giờ Mã Quân Khanh đem vàng bạc đến tặng, chuẩn bị đón dâu, mẫu thân Hải Đường thấy sự tình không cách gì xoay chuyển được, đành để hẳn chọn ngày.

● 七到了迎娶那天，馬均卿叫人抬了一頂小轎，來接海棠。她母親哪裏捨得，痛哭一場，又叮囑了一番話，纔讓海棠上轎。

Trần Đình Chiến
0903.442144

7. Đến ngày đón dâu, Mã Quân Khanh sai người khiêng một cái kiệu nhỏ, đến đón Hải Đường. Mẫu thân nàng nghẹn ngào, khóc thương một hồi, lại dặn dò một phen, rồi mới để Hải Đường lên kiệu.

● 八海棠到了馬家，馬均卿的大老婆羅氏，就指着她惡狠狠地教訓了一頓。海棠聽了，真像當頭潑下一瓢冷水，渾身發冷。到這時她纔知道受了馬均卿的欺騙。

Trần Đình Chiến
0903.442144

8. Hải Đường vừa đến nhà họ Mã, đại lão nương của Mã Quân Khanh tên là La thị, liền chỉ tay hăm hăm giáo huấn nàng một hồi, bảo rằng "Phải nghe ta sai khiến, nếu không nghe, sẽ cho người nếm thử đoạn của lão nương!". Hải Đường nghe xong, thật như bị dội gáo nước lạnh, toàn thân lạnh toát. Đến lúc ấy nàng mới biết bị Mã Quân Khanh lừa dối.

● 九過了三天，海棠的母親到馬家來探望女兒，羅氏竟不准她們見面，吩咐僕人攔住她，不許進門。

9. Được ba hôm, mẫu thân Hải Đường đến nhà họ Mã thăm con gái, La thị không cho bọn họ gặp mặt, dặn người hầu chặn bà lại, không cho vào cửa. Người hầu bảo "Đại nương ta nói: con gái người được Viên ngoại mua rồi, sau này không được đến nữa!".

● 一〇 日子一天天地過去了，海棠受盡羅氏的欺凌，有時馬均卿還要辱罵她，說她如果還不懷孕，就要她償還銀子，滾出馬家的大門。

Trần Đình Chiến
0903.442144

10. Ngày này qua ngày khác, Hải Đường chịu sự xúc phạm của La thị, có lúc Mã Quân Khanh còn chửi mắng nàng, nói nếu nàng không có mang, sẽ đòi lại tiền bạc, đuổi khỏi cửa nhà họ Mã.

● 一一 不久，海棠懷孕了，過年的時候，生下一個男孩子，取名壽郎。馬均卿有了『後代』，心裏歡喜，羅氏大娘卻更加妒忌海棠了，終日冷嘲熱諷，海棠也祇得忍受着。

Trần Đình Chiến
0903.442144

11. Không lâu sau, Hải Đường có mang, lúc đủ tháng, sinh hạ được một con trai, đặt tên là Thọ Lang. Mã Quân Khanh có được 'Hậu thế', trong lòng vui mừng, vợ cả La thị bắt đầu ghen tỵ với Hải Đường, nên suốt ngày chế nhạo, Hải Đường cũng đành nín nhịn.

天

國

記

● 一二 馬均卿為了向佃戶逼租，跟衙門裏的人都有來往，這一些日子，常請趙令史到家裏來喝酒。

Trần Đình Chiến
0903.442144

12. Mã Quân Khanh là nhà điền hộ, người trong nha môn đều có quan hệ, từ đó, thường mời Triệu Lệnh sử đến nhà uống rượu.

天

國

記

● 一三 趙令史是個陰險的人，為了圖謀馬均卿的家產，暗地早與羅氏勾搭上了。他見海棠生了兒子，便唆使羅氏將孩子奪過來。

祇要你把那孩子領過來，馬均卿將來死了，這份家產，還怕別人來奪嗎？

Trần Đình Chiến
0903.442144

13. Triệu Lệnh sử là kẻ thâm hiểm, mưu đồ lừa gia sản của Mã Quân Khanh, đã thâm cầu kết với La thị. Hắn thấy Hải Đường sinh được con trai, bèn xúi La thị cướp lấy đứa trẻ, bảo rằng “Chỉ cần nàng nhận lấy đứa trẻ, đến khi Mã Quân Khanh chết, lúc chia gia sản, còn sợ gì người khác cướp mất?”.

天

國

歌

● 一四 壽郎到了三歲，斷了奶，
羅氏就逼海棠挑水、洗衣，盡量地
折磨她。海棠起早睡晚忙著幹活，沒
有時間照顧孩子。

Trần Đình Chiến
0903.442144

14. Thọ Lang được ba tuổi, cai sữa, La thị liền bức Hải Đường gánh nước, giặt áo, dù thứ việc dọn cho nàng. Hải Đường đầu tắt mặt tối, không có thời gian chăm sóc đứa trẻ.

● 一五 壽郎一個人到處亂跑。有一天他不小心摔了一跤，擦破了頭皮；羅氏趁機發作，就要海棠把孩子交給她去撫養。

Trần Đình Chiến
0903.442144

15. Thọ Lang một mình đùa nghịch. Một hôm nó không cẩn thận bị ngã, rách cả da đầu, La thị thừa cơ tác quái, liền bắt Hải Đường giao đứa trẻ cho mẹ nuôi dưỡng, bảo rằng "Người thật ác tâm, để đứa trẻ ngã chảy máu vỡ đầu, ta sao bỏ qua được!".

● 一六 海棠哪肯將孩子交給羅氏，這時馬均卿來了，不問情由，把海棠痛罵了一頓，羅氏就拖着壽郎走進自己的房裏去了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

16. Hải Đường sao chịu giao đứa trẻ cho La thị, bây giờ Mã Quân Khanh đến, không hỏi nguyên do, mắng Hải Đường một trận, La thị liền dẫn Thọ Lang về phòng mình.

● 一七 壽郎不願和羅氏住在一起，常常跑到海棠的身邊去。羅氏不許他和海棠親近，背着人便恐嚇他，要孩子喊她親娘。

Trần Đình Chiến
0903.442144

17. Thọ Lang không để ý đến La thị, thường chạy đến cạnh Hải Đường. La thị không cho nó và Hải Đường gần nhau, bèn dọa nó, bắt đứa trẻ gọi mẹ là mẹ.

● 一八 海棠時刻想念壽郎，這天，她見壽郎一個人在院子裏玩，便上前把他摟在懷裏，母子倆正在親熱，不防被羅氏從窗子裏看見，趕出屋來，狠狠地打了她兩記耳光。

Trần Đình Chiến
0903.442144

18. Hải Đường thường nhớ Thọ Lang. Hôm ấy, nàng thấy Thọ Lang chơi một mình trong sân, bèn chạy đến ôm nó vào lòng, hai mẹ con đang thân thiết, không ngờ La thị ngồi trong cửa sổ nhìn thấy, chạy ra ngoài phòng, hùng hổ tát nàng hai cái nảy đom đóm.

● 一九 羅氏奪過孩子，跑進屋裏去了。海棠捧着熱辣辣的臉，又氣又難過，想起自己在馬家所受的磨難，眼淚簌簌地流了下來。

Trần Đình Chiến
0903.442144

19. La thị cướp lấy đứa trẻ, bế vào trong phòng. Hải Đường mặt nóng bừng, vừa tức giận vừa khó xử, nghĩ đến việc mình chịu ăm ức trong nhà họ Mã, rớt nước mắt.

● 二〇 壽郎漸漸長大了。在他五歲生日的那天，馬均卿和羅氏帶了孩子，一清早就到廟裏去燒香，叫海棠留在家裏安排酒飯。

Trần Đình Chiến
0903.442144

20. Thọ Lang lớn dần. Hôm sinh nhật nó năm tuổi, Mã Quân Khanh và La thị dẫn đứa trẻ, sáng sớm tinh mơ đã đến miếu thắp hương, bảo Hải Đường ở nhà chuẩn bị cơm rượu.

天

國

記

● 二二 海棠正在洗菜，一個丫環跑來，說門外有人找她。海棠出去一看，祇見那人衣衫襤褸，面色憔悴，半晌纔認出是她的哥哥張林。

那年我到汴京去找舅舅，想不到舅舅已到延安去了，我身上的盤費用盡，流落在外，算來已有七年了！

詩禮傳家

Trần Đình Chiến
0903.442144

21. Hải Đường đang rửa rau, một a hoàn chạy đến, nói ngoài cửa có người tìm nàng. Hải Đường đi ra xem, chỉ thấy người ấy áo quần lam lũ, sắc mặt tiều tụy, mãi mới nhận ra là ca ca Trương Lâm của nàng. Trương Lâm bảo rằng "Năm xưa ta đến Biện Kinh tìm ông cậu, không ngờ ông cậu đã đến Diên An rồi. Tiền bạc mang theo ta tiêu hết sạch, nên phải lưu lạc, tính ra đã bảy năm rồi!"

● 二二 張林談到這次回來探望母親，想不到母親已在三年前死了。海棠聽了，想到自己被禁絕與娘家來往，連母親的死訊都不知道，不覺一陣心酸，痛哭起來。

22. Trương Lâm nói lần này về đây thăm mẫu thân, không ngờ mẫu thân đã chết ba năm trước. Hải Đường nghe xong, nghĩ mình bị cấm tuyệt về nhà mẹ, mẫu thân chết đều không biết, không khỏi đau xót một hồi, bật khóc, bảo rằng "Không biết mẫu thân chết thế nào, thật là thương tâm!".

● 二三 張林又告訴海棠，他打算到延安府去找舅舅，想借幾個錢做盤費。海棠十分為難，但覺得哥哥祇有這一條路可走，便答應替他想辦法。

我在馬家五年，身上從沒有一文錢。你等着，讓我到裏面去想想辦法！

Trần Đình Chiến
0903.442144

23. Trương Lâm lại kể cho Hải Đường, hẳn định đến phủ Diên An tìm ông cậu, muốn mượn ít tiền làm lộ phí. Hải Đường vô cùng khó xử, nhưng biết ca ca cùng đường phải đến đây, bèn ưng thuận nghĩ biện pháp giúp hẳn, nói rằng "Em ở Mã gia năm năm, trong người chẳng có chút tiền nào. Anh hãy đợi, để em vào trong nghĩ biện pháp!".

● 二四 海棠進去後，羅氏大娘燒了香，帶着孩子先回家來，在門口撞見張林，問明他是來找妹妹借盤費的，正要發作，忽然想起一個壞主意，馬上換了副笑臉。

Trần Đình Chiến
0903.442144

24. Sau khi Hải Đường đi vào, vợ cả La thị thấp hương xong, dẫn đứa trẻ trở về nhà trước. Thấy Trương Lâm đứng ở cửa, hỏi biết hẳn đến tìm muội muội mượn tiền lộ phí, đang định giờ trò, bỗng nhiên nghĩ ra một chủ ý, lập tức đổi mặt tươi cười, bảo rằng "Muội muội người tích còp được không ít tiền, để ta vào khuyên nàng cầm ra cho người!".

● 二五 海棠正打算向僕人湊一點錢給哥哥，羅氏進來，假意勸海棠把身上的衣服和首飾拿去給張林作盤費，說等馬均卿回來，她可以代為解釋。

Trần Đình Chiến
0903.442144

25. Hải Đường đang định hỏi mượn người hầu ít tiền cho ca ca, La thị đi vào, giả ý khuyên Hải Đường thảo y phục và trang sức trên người cho Trương Lâm làm lộ phí, nói đợi Mã Quân Khanh trở về, mẹ có thể giải thích hộ, bảo rằng "Ca ca người đến đây, không đưa hần ít tiền, hần sẽ mắng Mã gia chúng ta là hẹp hòi!"

● 二六 海棠不防羅氏會使詭計，見她變得這般好心，暗自歡喜，便脫下衣服，卸下首飾。羅氏道：「你這樣跑出去不成體統，讓我去打發他走吧！」說罷，就奪過海棠的東西走出去了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

26. Hải Đường không để phòng La thị dùng độc kế, thấy mỹ biến thành tốt bụng như thế, thầm vui mừng, bèn cởi y phục, tháo trang sức. La thị bảo rằng "Bộ dạng người thế này chạy ra ngoài chẳng ra thể thống gì, để ta đi đưa cho hắn!". Nói xong, liền giằng lấy các thứ của Hải Đường rồi đi ra ngoài.

● 二七 羅氏將海棠的衣服和首飾交給張林，又惡意地挑撥了一番。張林半信半疑，謝了羅氏，告辭走了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

27. La thị đem y phục và trang sức của Hải Đường giao cho Trương Lâm, lại ác ý lừa dối một phen, nói rằng “Muội muội người nói người không đáng tin, không chịu cho người, ta thấy người mà thương xót, y phục, trang sức của ta đây, người mau cầm lấy rồi đi!”. Trương Lâm bán tin bán nghi, đa tạ La thị, cáo biệt mà đi.

● 二八等到馬均卿回家，看見海棠穿了一件破衣服，正待詢問，羅氏搶上前來，竟說海棠趁他們出去燒香，把衣服和首飾送給了情夫。

Trần Đình Chiến
0903.442144

28. Đến khi Mã Quân Khanh về nhà, thấy Hải Đường mặc y phục rách, đang định hỏi, La thị bước đến, nói Hải Đường thừa lúc bọn họ ra ngoài thắp hương, đem y phục và trang sức tặng cho tình nhân rồi, bảo rằng "Đều là do người bình nhật sùng ái nàng, nên mới to gan như thế!".

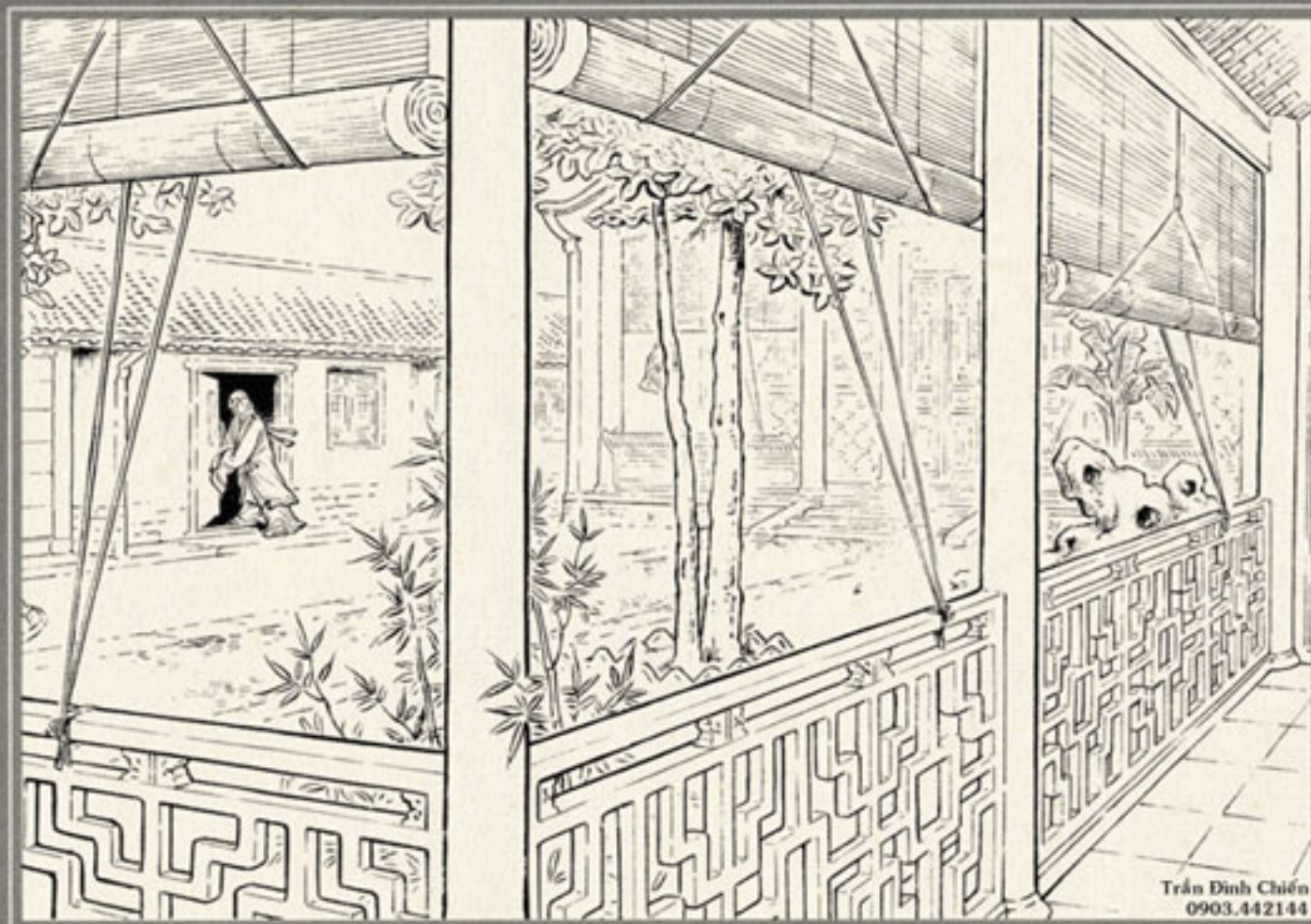
● 二九 馬均卿一聽，不問青紅皂白，將海棠打得半死，要她說出情夫是誰。海棠把哥哥來借盤費的事說了，馬均卿還是不信。

29. Mã Quân Khanh nghe thấy thế, không hỏi phải trái trắng đen, đánh Hải Đường thừa sống thiếu chết, bắt nàng nói ra tình nhân là ai. Hải Đường nói việc ca ca đến vay tiền lộ phí, bảo rằng "Thiếp đem y phục, trang sức cho ca ca mượn, đại nương còn cấm ra hộ thiếp!", Mã Quân Khanh vẫn không tin, nói rằng "Ai tin lời quý quyet của người, hôm nào ta mà trông thấy kẻ ấy, sẽ đánh chết người!".

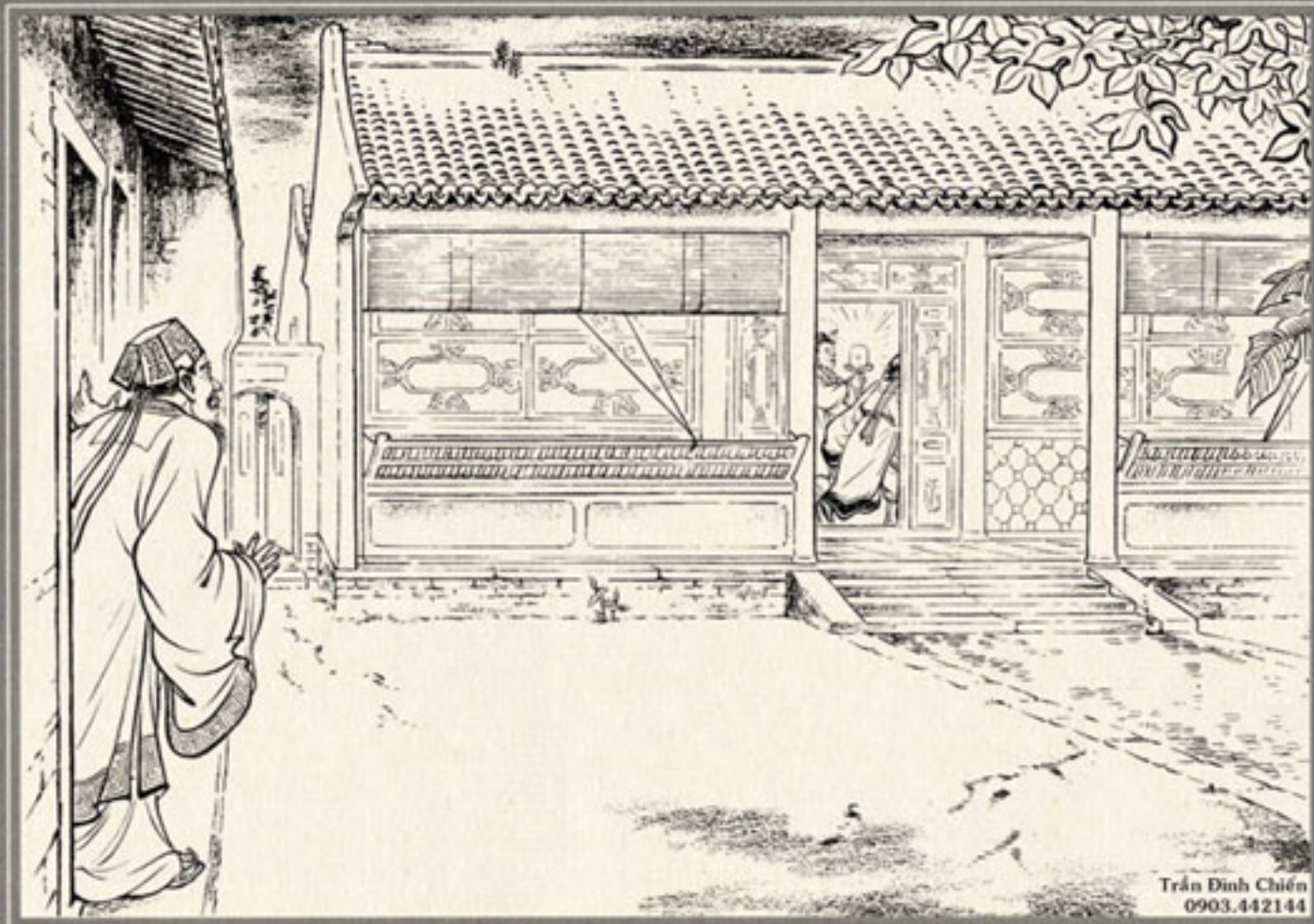
● 三〇 有一天，馬均卿推說出
門，卻又暗暗溜回家，乘着家裏人
不在，躲進院子旁一間堆草的屋子
裏，想捉住海棠的情夫。

Trần Đình Chiến
0903.442144

30. Một hôm, Mã Quân Khanh nói là đi ra ngoài, nhưng lại lên trở về nhà, thừa lúc người trong nhà không ở đây, trốn vào một gian nhà tranh cạnh sân, định bắt tình nhân của Hải Đường.

● 三一 到了天黑，果然看見一個男人從外面進來，那人正是趙令史，一直闖入羅氏的房裏。

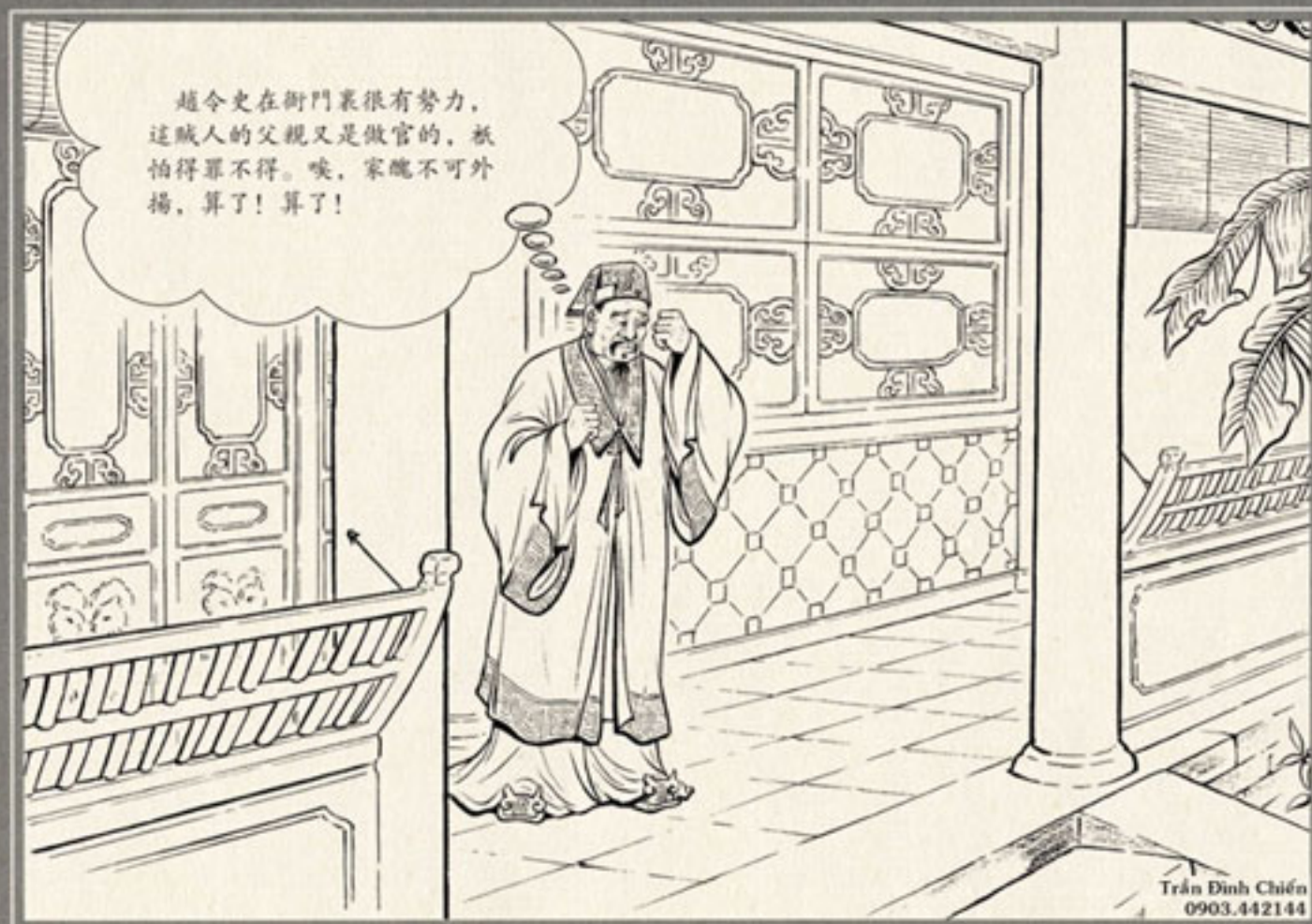

Trần Đình Chiến
0903.442144

31. Đến lúc trời tối, quả nhiên thấy một người đàn ông từ ngoài đi vào, người ấy chính là Triệu Lệnh sử, xông thẳng vào phòng La thị.

● 三三 馬均卿吃了一驚，走出草屋，悄悄地竄到窗前，祇聽見趙令史和羅氏在裏面有說有笑的，他氣極了，想推門進去，可是想了一想，又忍耐住了。

趙令史在衙門裏很有勢力，
這賊人的父親又是做官的，祇
怕得罪不得。唉，家醜不可外
揚，算了！算了！

Trần Đình Chiến
0903.442144

32. Mã Quân Khanh thất kinh, bước ra khỏi gian nhà tranh, lên đi đến trước cửa sổ, nghe thấy Triệu Lệnh sử và La thị ở bên trong đang cười nói, hân túc giận vô cùng, định đập cửa xông vào, nhưng nghĩ đi nghĩ lại rằng "Triệu Lệnh sử ở nha môn rất có thể lực, phụ thân thẳng giặc này lại làm quan, chỉ sợ đắc tội. Chao ôi, nhà này không thể phát được, phải nghĩ kỹ! Nghĩ kỹ!", lại nhẫn nhịn.

● 三三 馬均卿一股氣悶在胸中，第二天就病倒了。羅氏虛情假意地來服侍他，他瞪着兩眼，厭惡地揮手，把她趕開了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

33. Mã Quân Khanh buồn bực trong lòng, hôm sau thì phát bệnh. La thị giả vờ ân cần phục vụ hắn, hắn trừng hai mắt, khinh bỉ xua tay, đuổi La thị ra.

● 三四 羅氏料到她的姦情已被識破，便去找趙令史商量。趙令史攔掇她將馬均卿害死，然後趕走海棠，奪取家產。當下就找出一包砒霜，交給羅氏。

Trần Đình Chiến
0903.442144

34. La thị biết gian tình của mụ đã bị tiết lộ, bèn đi tìm Triệu Lệnh sử thương lượng. Triệu Lệnh sử xúi mụ hại chết Mã Quân Khanh, sau đó đổ cho Hải Đường, cướp lấy gia sản. Lập tức tìm một gói thuốc độc, đưa cho La thị.

天

國

記

● 三五 羅氏回到家裏，
趁海棠煎藥時，差她去拿水
桶，偷偷地將一包砒霜都放
進了藥罐裏。

Trần Đình Chiến
0903.442144

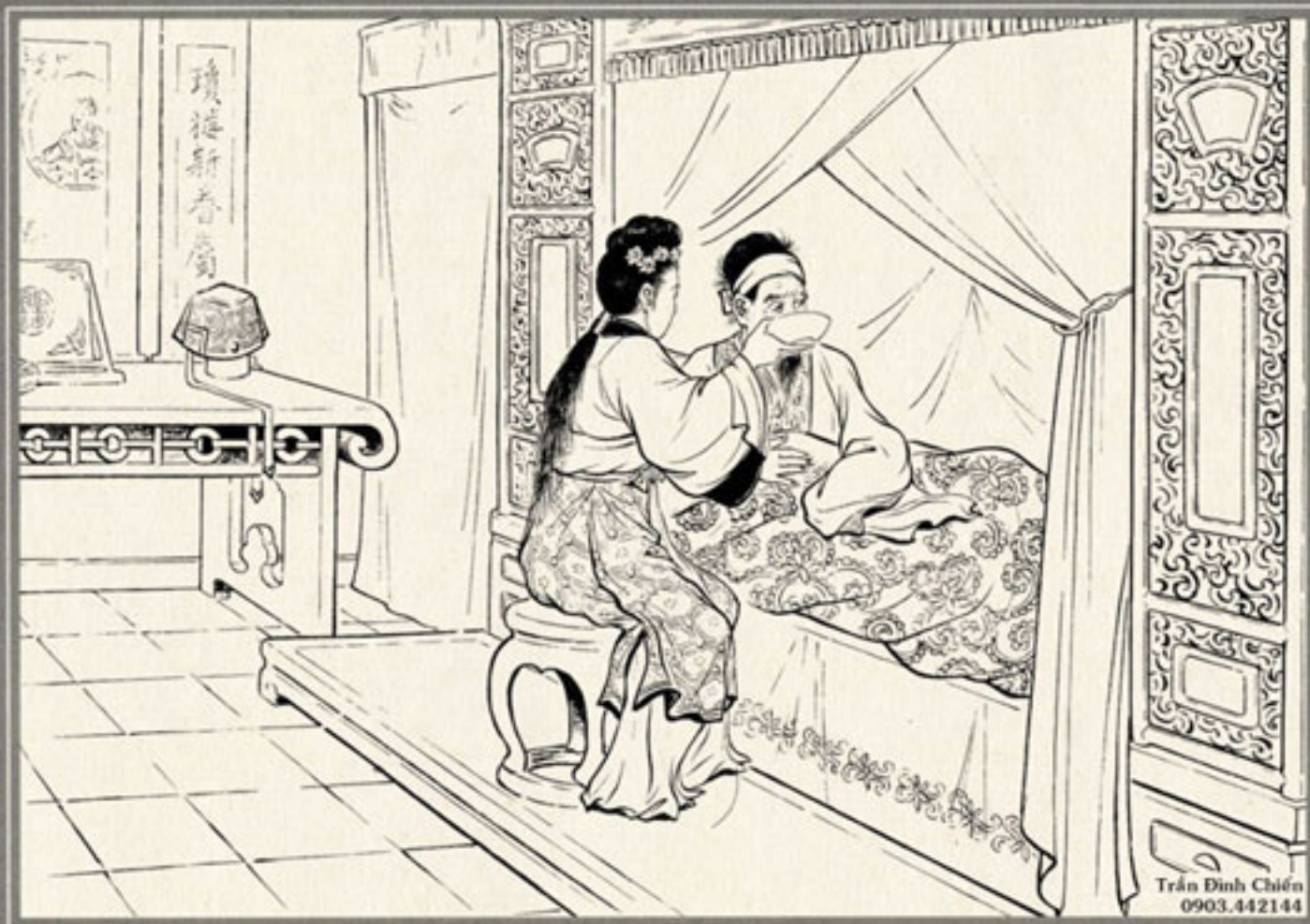
35. La thị trở về nhà, thừa lúc Hải Đường sắc thuốc, sai nàng đi xách nước, rồi lên đổ cả gói thuốc độc vào trong nồi thuốc.

天

國

歌

● 三六 海棠回
來，把藥倒在碗
裏，端進房去，
給馬均卿喝了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

36. Hải Đường quay về, đổ thuốc vào trong bát, mang vào phòng, đưa cho Mã Quân Khanh uống.

● 三七過了一會，馬均卿便喊腹痛，在牀上滾了幾滾，就七竅流血死了。海棠嚇得大叫，羅氏趕進房來，大聲聲哭，咬定海棠用毒藥害死了丈夫。

Trần Đình Chiến
0903.442144

37. Được một lát, Mã Quân Khanh bèn kêu đau bụng, lăn lộn mấy vòng trên giường, rồi thất khiếu chảy máu mà chết. Hải Đường sợ quá kêu la, La thị chạy vào phòng, lớn tiếng gào khóc, vu cho Hải Đường dùng thuốc độc hại chết chồng, bảo rằng “Thuốc là do người sắc, người lại đưa vào trong phòng, chẳng phải là người hại chết, thì còn ai khác?”.

● 三八 羅氏百般威嚇海棠，要她丟下壽郎，離開馬家，海棠聽說要她丟下親生的孩子，鬱結在心中的氣憤再也無法忍耐，當場拆穿了羅氏的詭計。

明明是你私通姦夫，毒死員外，又想獨佔家私，硬要奪我孩子。家私我都不要，孩子讓我領走，不然死也要和你去見官！

你要官了還是私了？私了就把壽郎留下來，滾出馬家！

Trần Đình Chiến
0903.442144

38. La thị đe dọa Hải Đường, muốn nàng bỏ Thọ Lang, rời Mã gia, Hải Đường nghe nói muốn nàng bỏ con đẻ, giận dữ không nín nhịn nữa, lập tức nói toạc ra quỷ kế của La thị, bảo "Rõ ràng người tư thông gian phu, hại chết Viên ngoại, lại muốn cướp tư gia, chiếm đoạt con ta. Tư gia ta không cần, đứa trẻ ta dẫn đi, có chết cũng không thềm kiện người". La thị nói "Người mà là biết điều à? Biết điều thì để Thọ Lang lại, rời khỏi Mã gia!".

● 三九 海棠要帶着孩子到衙門
去呼冤，羅氏惱怒起來，喝令丫
環們拖開母子兩個，把海棠鎖在屋
裏，一面派人去叫趙令史來。

Trần Đình Chiến
0903.442144

39. Hải Đường định dẫn đứa trẻ đến nha môn kêu oan, La thị tức giận, gọi đám丫 hoàn tách riêng hai mẹ con ra, đem Hải Đường nhốt trong phòng, một mặt sai người đi gọi Triệu Lệnh sử đến.

● 四〇 不一會，趙令史來了，羅氏把情形告訴他。趙令史早把主意打好，叫羅氏拿出一百兩銀子，讓他去賄賂縣官，一面由羅氏去收買接生婆，準備告狀。

40. Một lát, Triệu Lệnh sử đến, La thị đem tình hình kể cho hắn. Triệu Lệnh sử đã có chủ ý, bảo La thị lấy ra một trăm lạng bạc, để hắn đi hối lộ Huyện quan, một mặt bảo La thị mua chuộc Vương bà, chuẩn bị cáo trạng, nói rằng "Đứa trẻ này chính là người đem lại tiền bạc, lớn lên là con cháu Mã gia, khó tránh khỏi tranh giành gia sản. Nàng chỉ cần mua chuộc bà đỡ Vương bà, sợ gì chẳng đoạt được đứa trẻ".

● 四一 羅氏聽了趙令史的話，立刻找到了替海棠接生的王婆，給她五兩銀子，要她到衙門裏做證，說孩子是羅氏生的。王婆貪圖銀子，就答應了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

41. La thị nghe theo lời Triệu Lệnh sử, lập tức đi tìm người đỡ đẻ cho Hải Đường là Vương bà, đưa mụ năm lạng bạc, muốn mụ đến nha môn làm chứng, nói đứa trẻ là do La thị sinh ra. Vương bà tham tiền, liền đồng ý.

● 四二 趙令史來到縣衙，把銀子送給了縣官蘇順。蘇順原是個好酒之徒，又看見白花花銀子，哪顧得是非黑白，就一口答應幫忙。

Trần Đình Chiến
0903.442144

42. Triệu Lệnh sử đến nha huyện, đem vàng bạc đưa tặng Huyện quan Tô Thuận. Tô Thuận nguyên là kẻ nát rượu, lại thấy bạc lóa mắt, chẳng cần biết trắng đen, liền mở miệng đồng ý giúp, nói rằng "Việc của Lệnh sử, sao dễ lỡ được!".

天

國

記

● 四三 接着，羅氏便拉着海棠到衙門去告狀，蘇順立刻上堂。羅氏一口咬定海棠謀害親夫，冒認她的親生子，圖謀霸佔馬家的財產。

Trần Đình Chiến
0903.442144

43. Sau đó, La thị bèn lôi Hải Đường đến nha môn tố cáo, Tô Thuận lập tức thăng đường. La thị vu cho Hải Đường mưu hại chồng, nhận xằng mỵ là mẹ đẻ, mưu đồ tranh cướp tài sản của Mã gia.

● 四四 海棠以為縣官會秉公處理，連連呼冤；羅氏知道趙令史已經打點好了，索性大哭大鬧，要縣官替她作主。蘇順本來不明真相，就把趙令史叫出來幫他審問。

Trần Đình Chiến
0903.442144

44. Hải Đường nghĩ Huyện quan xử lý công minh, liên tục kêu oan, La thị biết Triệu Lệnh sử đã lo liệu chu tất, cố ý gào khóc náo loạn, muốn Huyện quan phân xử cho mẹ. Tô Thuận vốn không biết rõ thực tình, liền gọi Triệu Lệnh sử ra giúp hẩn thẩm vấn.

● 四五 趙令史主張把
王婆傳來做證，王婆含糊
地說了一番。蘇順聽了就
硬要海棠招認。

Trần Đình Chiến
0903.442144

45. Triệu Lệnh sử chủ trương truyền gọi Vương bà đến làm chứng, Vương bà liền thoảng nói một hồi rằng "Hôm ấy tôi đến nhà đại nương, tuy trời tối không trông thấy người, nhưng nghe đúng là tiếng nói của đại nương...". Tô Thuận nghe thấy thế liền bức Hải Đường khai nhận, bảo rằng "Trương Hải Đường, đã có nhân chứng, còn không mau khai nhận!".

● 四六 海棠知道縣官已和姦夫串通一氣，暗暗叫苦，但怎麼也不肯認罪。蘇順就用酷刑逼供，海棠痛得幾次昏厥過去，實在熬刑不過，祇得含冤招認了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

46. Hải Đường biết Huyện quan và gian phu đã thông đồng với nhau, thầm kêu khổ, nhưng cũng không chịu nhận tội. Tô Thuận liền dùng hình bức cung, Hải Đường đau đớn mấy lần ngất đi, thực tình chịu không nổi nhục hình, đành ngậm oan khai nhận.

● 四七 趙令史胡亂地寫了一篇
供詞，逼海棠畫了字，蘇順就判定
海棠死罪，暫且收監，等府裏回文
一到，就要執行。

Trần Đình Chiến
0903.442144

47. Triệu Lệnh sử viết bừa một bản cung khai, bức Hải Đường ký tên, Tô Thuận liền phán xử Hải Đường tội chết, tạm giam trong ngục, đợi phủ gửi văn thư đi, rồi sẽ thi hành.

● 四八 羅氏見海棠被問成死罪，回到家裏就埋了馬均卿，天天和趙令史大吃大喝，待壽郎也比以前更兇狠了。丫環和僕人們看見，暗中都氣憤不平。

Trần Đình Chiến
0903.442144

48. La thị thấy Hải Đường bị ghép thành tội chết, về nhà mai táng Mã Quân Khanh, rồi ngày ngày cùng Triệu Lệnh sử ăn uống, đối xử với Thọ Lang cũng độc ác hơn trước. Đám a hoàn và người hầu thấy thế, đều thầm tức giận bất bình.

● 四九 再說海棠的哥哥張林，那天拿了盤費，本想到延安府去，但在洛陽遇見一個朋友，跟他做些買賣，居然賺了些錢，這一回到鄭州來辦貨，想將盤費還給馬家。

Trần Đình Chiến
0903.442144

49. Lại nói ca ca của Hải Đường là Trương Lâm, hôm ấy cầm lộ phí, vốn định đến phủ Diên An, nhưng đến Lạc Dương gặp được một bằng hữu, theo hắn đi buôn bán, lãi được chút tiền, trở về Trịnh Châu mua hàng, định đem lộ phí trả lại Mã gia.

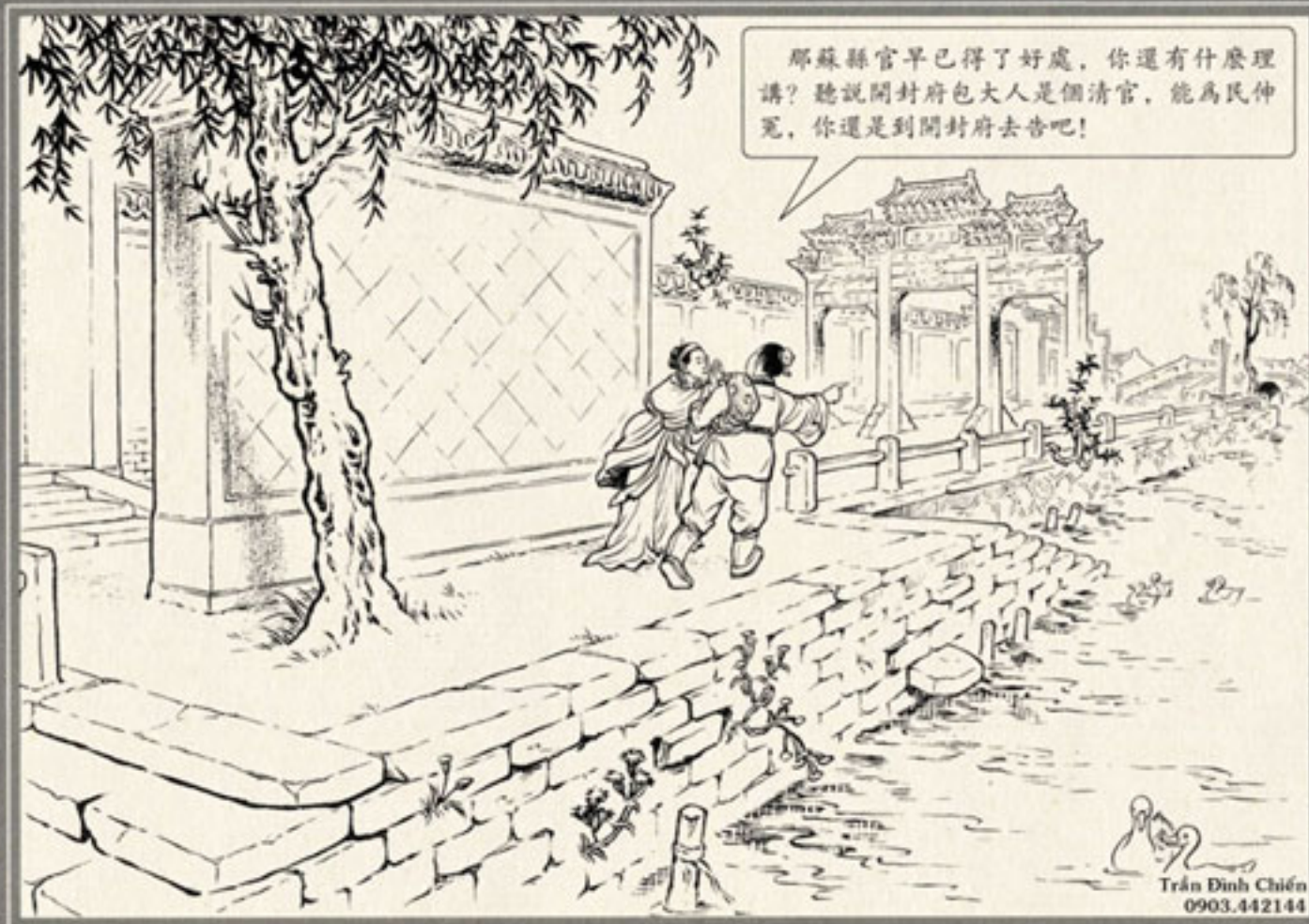
● 五〇 他在馬家門口，遇見女僕張大嫂，張大嫂聽說他是海棠的哥哥，忙拉他到一旁，將羅氏陷害海棠的事一五一十地告訴了他。

Trần Đình Chiến
0903.442144

50. Hân đến cửa nhà Mã gia, gặp nữ bộc Trương Đại tẩu, Trương Đại tẩu nghe nói hân là ca ca Hải Đường, vội kéo hân sang một bên, đem việc La thị âm hại Hải Đường nhất nhất kể cho hân.

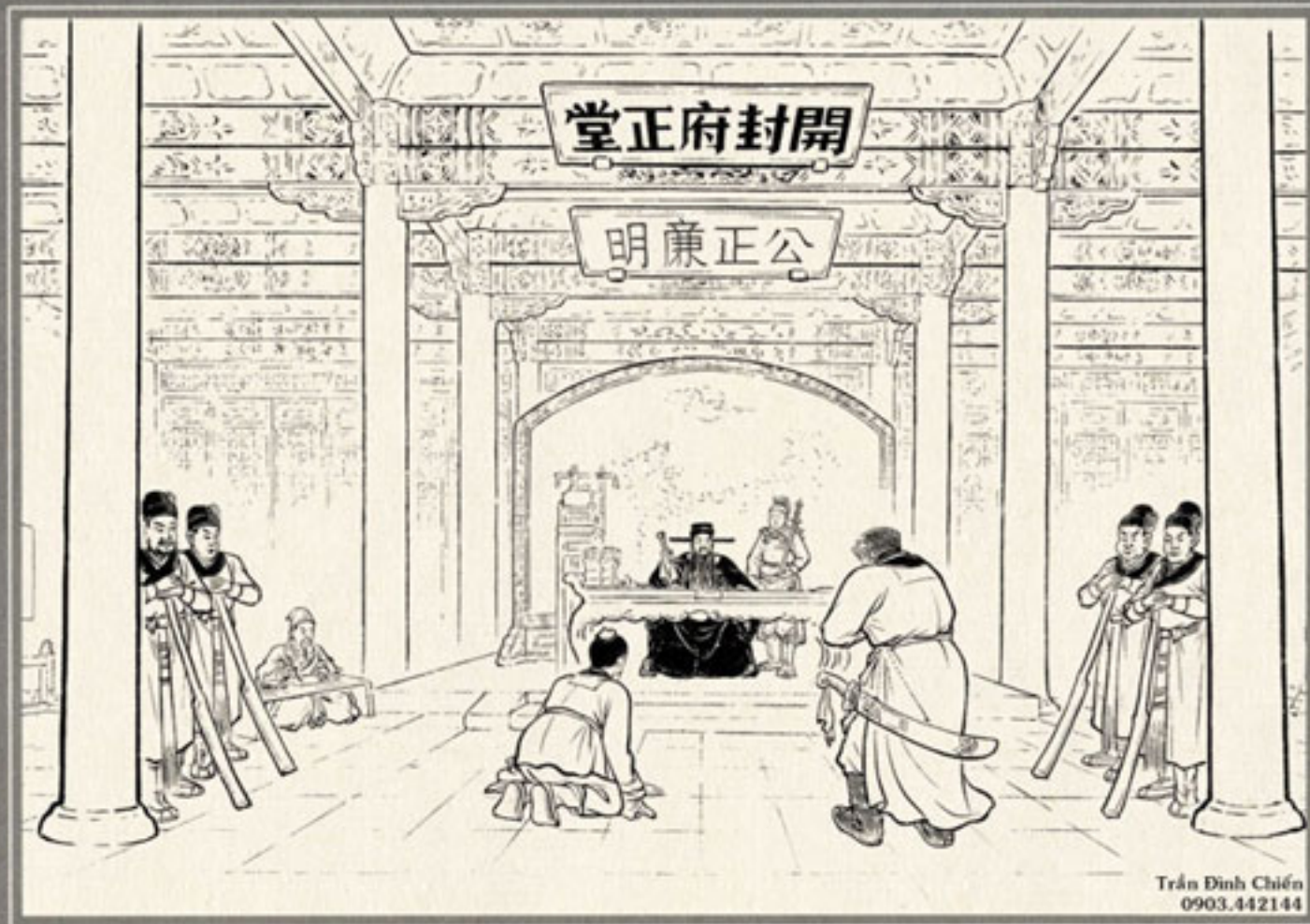
● 五一 張林聽了，纔明白上次是羅氏故意離間他們兄妹的感情，使得海棠沒有一個親人，就可以任意欺侮。他又氣又恨，打算到縣裏去呼冤，但被張大嫂攔住了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

51. Trương Lâm nghe xong, mới biết lần trước La thị cố ý ly gián tình cảm anh em bọn họ, khiến Hải Đường không còn ai thân thiết. Hắn vừa tức vừa hận, định đến huyện kêu oan, nhưng bị Trương Đại tẩu ngăn lại, nói rằng "Tô Huyện quan đã xử xong, người còn cãi lý được sao? Nghe nói Bao Đại nhân ở phủ Khai Phong là quan thanh liêm, có thể vì dân giải oan, người nên đến phủ Khai Phong tố cáo!".

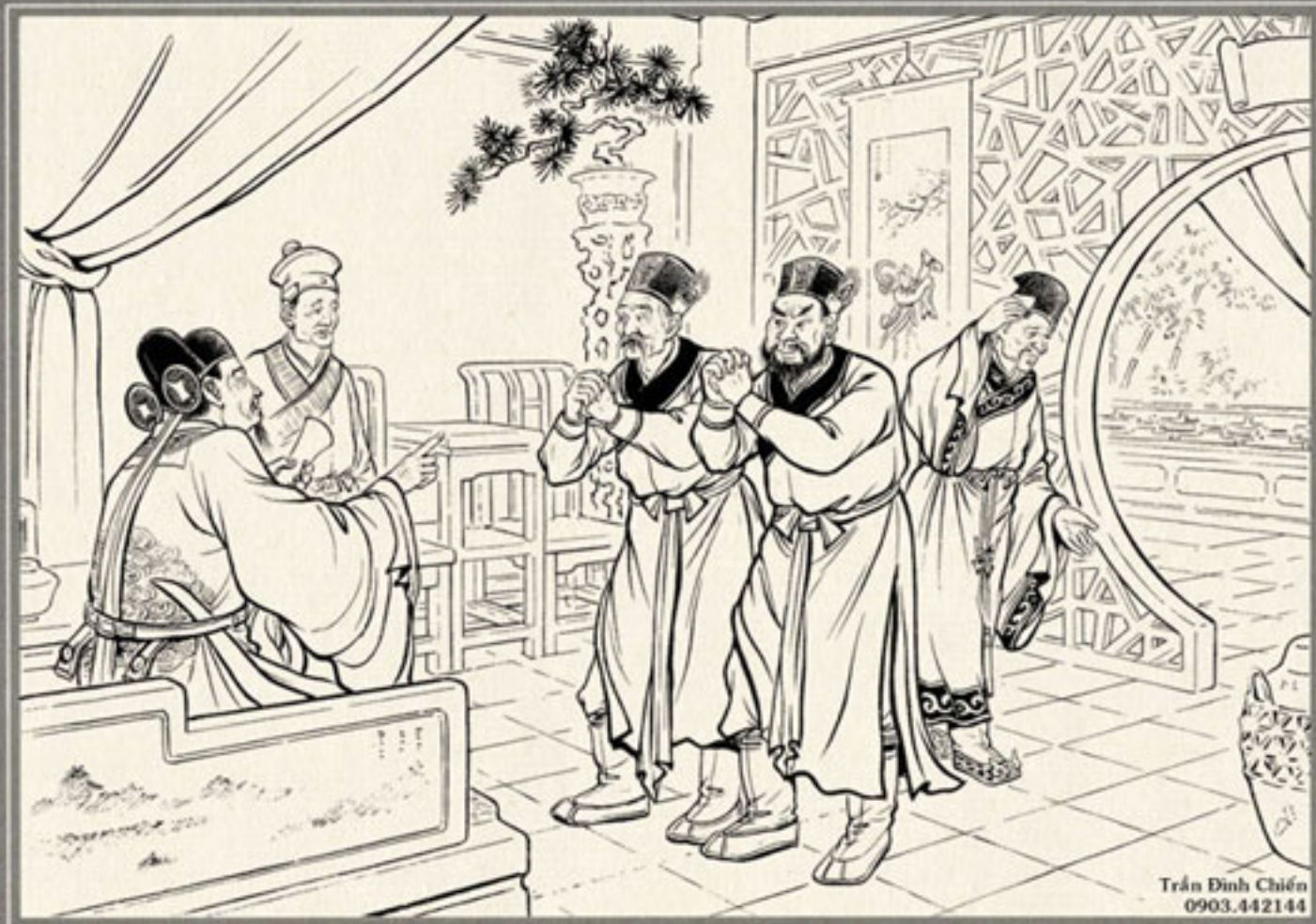
● 五一 張林聽了張大嫂的話，急忙趕到開封府告狀，府尹包公收了冤狀，立刻派人到鄭州去，將海棠、羅氏、孩子和證人等捉來開封重審。

Trần Đình Chiến
0903.442144

52. Trương Lâm nghe lời Trương Đại tẩu, vội vàng đến phủ Khai Phong cáo trạng, Phủ doãn Bao Công nhận tờ oan trạng, lập tức sai người đến Trịnh Châu, bắt Hải Đường, La thị, đứa trẻ và nhân chứng đến phủ Khai Phong phúc thẩm.

● 五三 蘇順接到包公要提審張海棠一案的公文，大吃一驚，不敢違命，祇得命趙令史帶了羅氏、壽郎和王婆坐車前去，另派兩名解差押送海棠上路。

Trần Đình Chiến
0903.442144

53. Tô Thuận nhận được công văn của Bao Công muốn phúc thẩm bản án Trương Hải Đường, vô cùng kinh hãi, không dám trái lệnh, đành sai Triệu Lệnh sử dẫn La thị, Thọ Lang và Vương bà lên xe đi trước, lại phải hai tên công sai giải Hải Đường lên đường.

● 五四 趙令史知道開封府包公是個鐵面無私的清官，恐怕此去凶多吉少，臨走時，送給解差王山、董海每人二十兩銀子，要他們在路上害死海棠，使包公無法斷案。

Trần Đình Chiến
0903.442144

54. Triệu Lệnh sử biết Bao Công phủ Khai Phong là quan thanh liêm thiết diện vô tư, lo sợ chuyến này lãnh ít dũ nhiều, lúc sắp đi, đưa tặng công sai là Vương Sơn, Đồng Hải mỗi người hai mươi lạng bạc, muốn bọn họ hại chết Hải Đường trên đường đi, để Bao Công không cách gì phá án.

● 五五 海棠不知道她哥哥替她伸冤，以為到了開封府就要處刑，她想起壽郎，一路上哭哭啼啼，王山、董海聽得不耐煩，不斷地打罵。

Trần Đình Chiến
0903.442144

55. Hải Đường không biết ca ca nàng giải oan cho nàng, ngỡ đến phủ Khai Phong sẽ bị hành hình. Nàng nghĩ đến Thọ Lang, trên đường khóc lóc, Vương Sơn, Đồng Hải nghe thấy không nhịn được, bèn không ngừng chửi mắng.

● 五六 兩個人押着海棠轉過山坡，正打算找一個冷僻的地方將她害死，忽然前面趕來一個人，原來正是海棠的哥哥張林。

Trần Đình Chiến
0903.442144

56. Hai người giải Hải Đường vòng qua sườn núi, đang định tìm một chỗ vắng vẻ hại chết nàng, bỗng nhiên trước mặt có một người chạy đến, nguyên đó chính là ca ca Trương Lâm của Hải Đường.

● 五七 張林因為不放心妹妹，所以從開封府趕到鄭州來，兄妹倆見了面，抱頭大哭。張林把他上開封府告狀的事說了一遍，海棠在絕望中又產生了希望。

Trần Đình Chiến
0903.442144

57. Trương Lâm vì không yên tâm về muội muội, từ phủ Khai Phong chạy đến Trịnh Châu, hai anh em gặp mặt, gục đầu khóc lóc. Trương Lâm đem việc hãm đến phủ Khai Phong cáo trạng nói ra một lượt, Hải Đường trong lúc tuyệt vọng lại có hy vọng. Trương Lâm nói "Muội muội yên tâm, Bao Đại nhân nhất định giải oan báo thù cho em!". Hải Đường bảo "Như thế thì tốt rồi!".

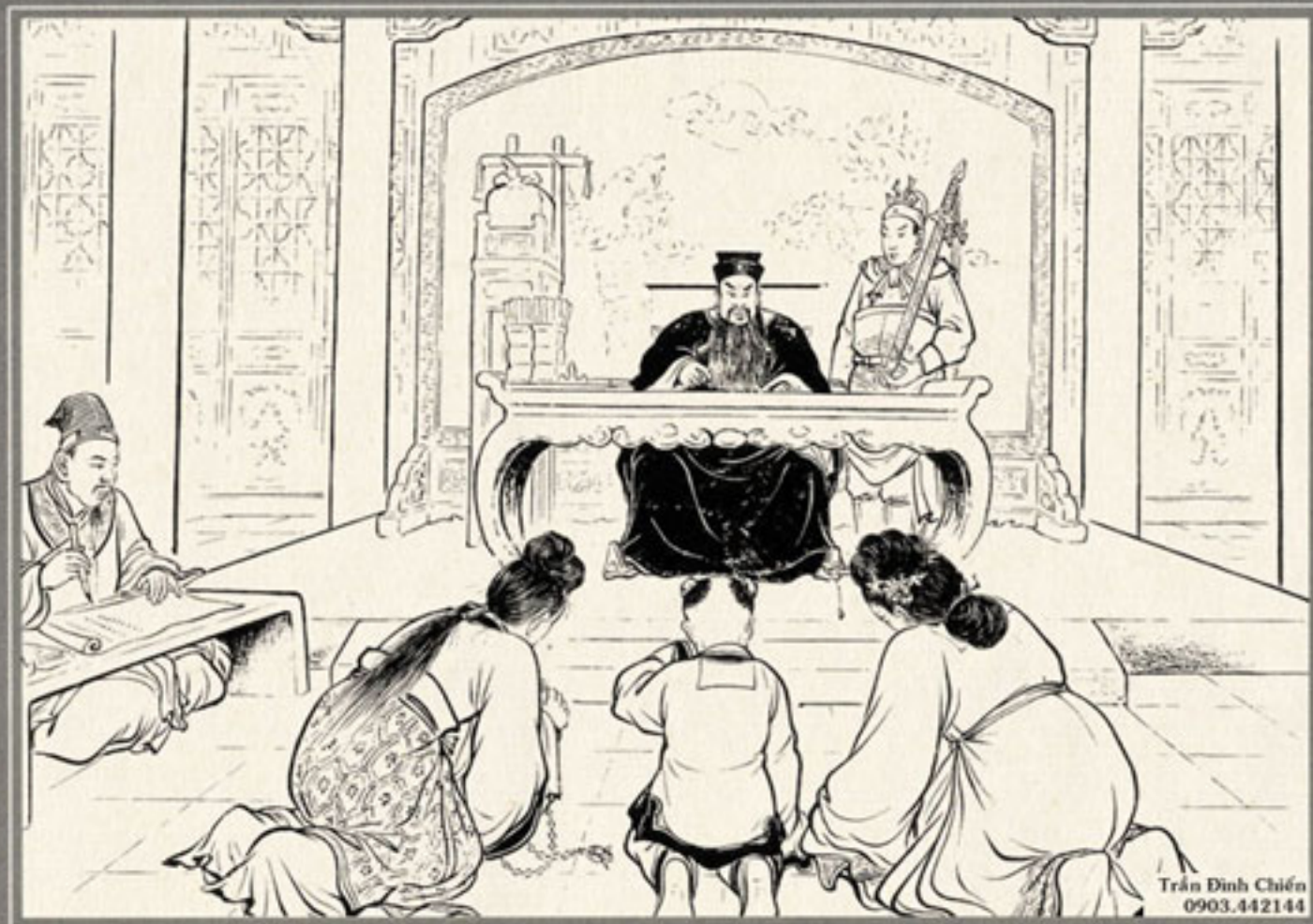
● 五八 王山、董海因為張林一路跟着，無法下手害死海棠，祇得將她押到開封府。衙役張千見人犯已經到齊，急忙稟報包公。

Trần Đình Chiến
0903.442144

58. Vương Sơn, Đồng Hải vì Trương Lâm đi theo, không có cách gì hạ thủ hại chết Hải Đường, đành giải nàng đến phủ Khai Phong. Nha dịch Trương Thiên thấy phạm nhân đã đến đủ, vội vàng bẩm báo với Bao Công.

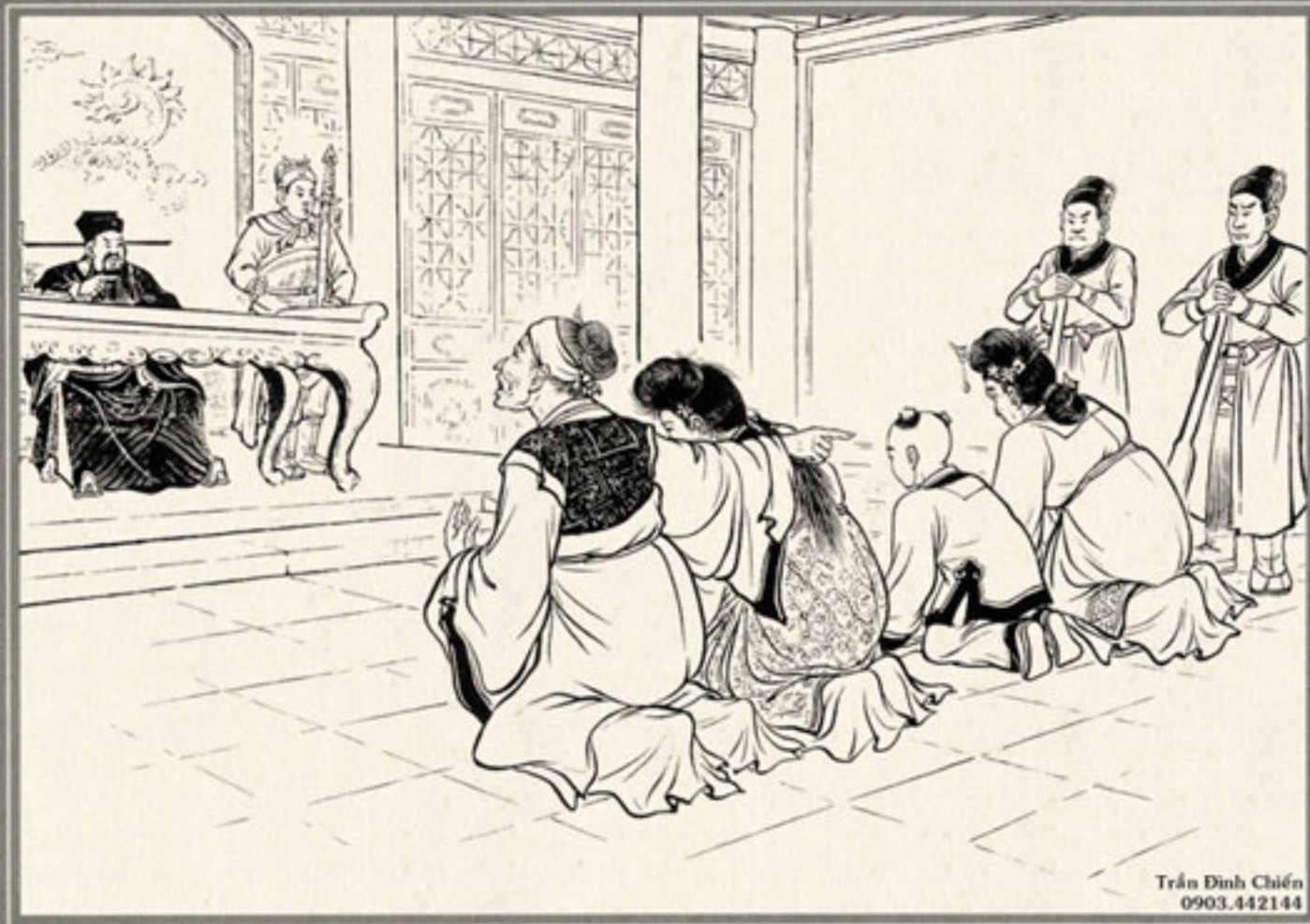
● 五九 包公升堂審問，他想：冒認孩子的，一定就是謀奪家產、毒死親夫的罪犯。就先問壽郎，誰是他的親生母親。孩子因為在路上受到羅氏的恐嚇，不敢說什麼話，祇是放聲大哭。

Trần Đình Chiến
0903.442144

59. Bao Công thăng đường thẩm vấn, hân nghĩ: nhận xằng đưa trẻ, nhất định là tội phạm mưu đồ chiếm gia sản, hạ độc chết chồng. Liền hỏi Thọ Lang trước, ai là mẫu thân sinh ra nó. Đứa trẻ vì trên đường bị La thị đe dọa, không dám nói gì, chỉ khóc thất thanh.

● 六〇 包公又傳王婆上堂，王婆早由趙令史教了一番話，包公再三盤問，她仍說孩子是羅氏生的。

Trần Đình Chiến
0903.442144

60. Bao Công lại truyền Vương bà lên điện, Vương bà đã được Triệu Lệnh sử dặn trước, Bao Công hai ba lần gặng hỏi, bà vẫn nói đứa trẻ là do La thị sinh ra.

● 六一 包公審了半天，無法斷決，祇得退堂。他心裏非常納悶，一夜沒有睡好，左思右想，總是想不出好的辦法。

Trần Đình Chiến
0903.442144

61. Bao Công thăm vấn nửa ngày, không cách gì khám phá được, đành bãi đường. Hắn trong lòng vô cùng buồn bực, cả đêm không ngủ, suy đi tính lại, cuối cùng vẫn không nghĩ ra biện pháp gì.

● 六一包公回想到日間審案的時候，羅氏見孩子上堂，欲哭無淚，乾叫幾聲，彷彿是故意做作，而海棠望着孩子，眼淚卻不住地涌出來。想到這裏，包公想出一個好辦法來了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

62. Bao Công nghĩ lại hôm nay lúc thăm án, La thị thấy đứa trẻ lên diện, khóc không có nước mắt, kêu gào mấy tiếng, phảng phất như cố ý làm bộ, còn Hải Đường mong ngóng đứa trẻ, nước mắt không ngừng tuôn rơi. Nghĩ đến đây, Bao Công nghĩ ra một biện pháp.

● 六三 第二天，包公升堂，把海棠和羅氏提來審問，兩人仍說孩子是自已生的，包公也不再問，就叫張千取石灰來，在堂上畫了一個圈子。

Trần Đình Chiến
0903.442144

63. Hôm sau, Bao Công thăng đường, đưa Hải Đường và La thị đến thẩm vấn, hai người vẫn nói đứa trẻ là do mình sinh ra, Bao Công cũng không hỏi nữa, liền bảo Trương Thiên lấy một ít tro đến, rắc thành một vòng tròn trên sảnh đường.

● 六四 他叫壽郎站在圈子裏，又命海棠和羅氏站在灰圈的兩旁，各人拉住孩子的一隻手，誰將孩子拉出圈外，孩子就是誰的。兩旁衙役和大堂外觀看的百姓，見包公這樣審案，都很奇怪。

Trần Đình Chiến
0903.442144

64. Hãn bảo Thọ Lang đứng vào trong vòng tròn, lại sai Hải Đường và La thị đứng ở hai bên vòng tròn, mỗi người túm lấy một cánh tay đứa trẻ, ai kéo được đứa trẻ ra ngoài vòng, thì đứa trẻ là của người ấy. Nha dịch hai bên cùng bá tánh ngoài đại sảnh đứng xem, thấy Bao Công xử án như thế, đều lấy làm kỳ lạ.

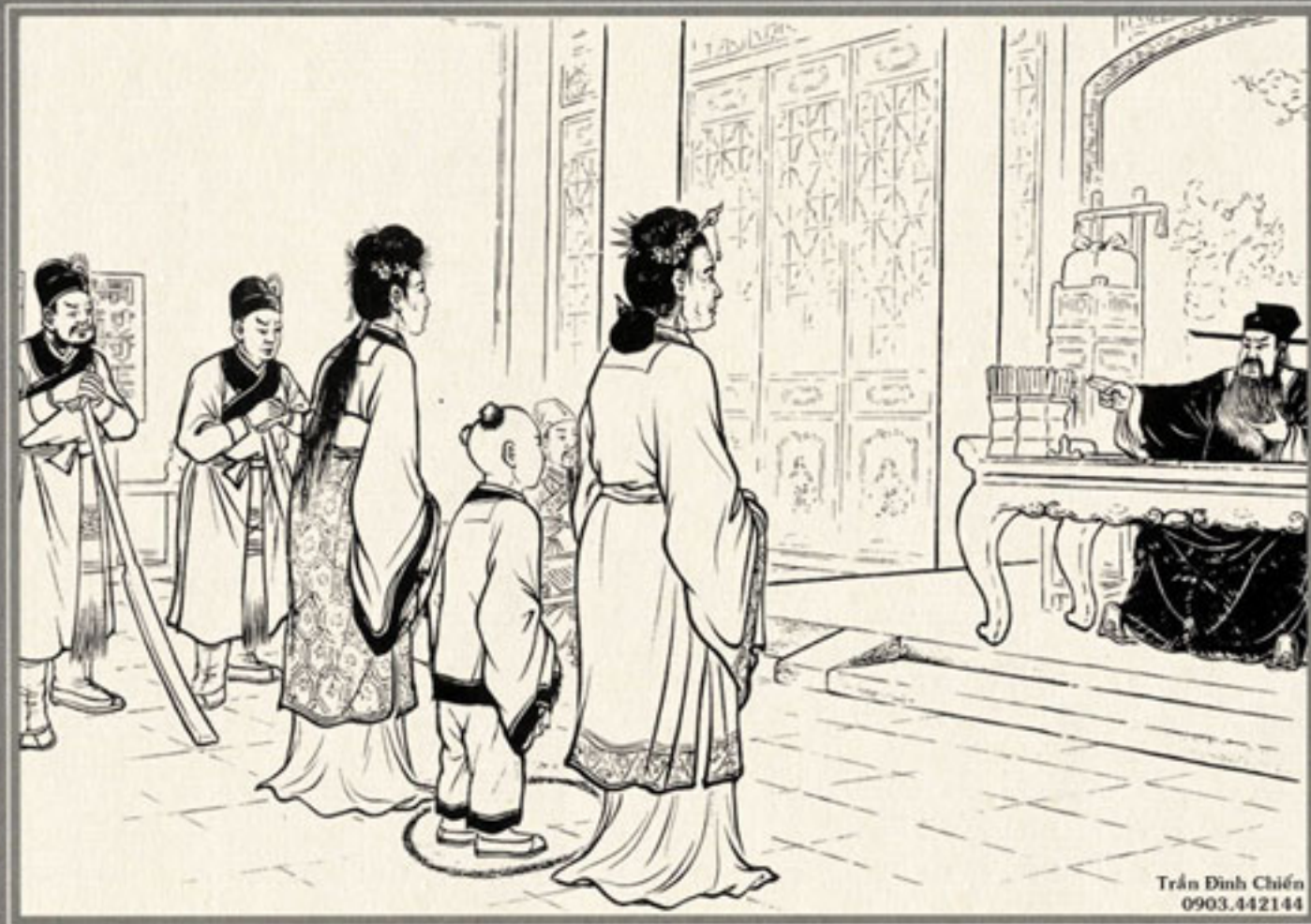
● 六五 張千喊了一聲，羅氏毫無顧忌，一把抓住壽郎的小手，用力就拉；海棠見孩子的胳膊又瘦又細，又見羅氏使勁在拉，她的手發抖了，眼看孩子被羅氏拖過去了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

65. Trương Thiên hô một tiếng, La thị không chút ngại ngùng, túm lấy cánh tay nhỏ bé của Thọ Lang, dùng sức mà kéo, Hải Đường thấy cánh tay đứa trẻ vừa gầy vừa nhỏ, lại thấy La thị dùng sức mà kéo, tay nàng run rẩy, mắt thấy đứa trẻ bị La thị lôi tuột đi.

● 六六 包公見了，說海棠不肯用力氣拉孩子，責令她要用 force 再拉一次，否則就要嚴刑責打，於是，又叫壽郎站在圈子中間。

Trần Đình Chiến
0903.442144

66. Bao Công thấy thế, nói Hải Đường không chịu dùng sức kéo đứa trẻ, trách sai nàng phải dùng sức kéo lần nữa, làm trái sẽ chịu hình phạt nặng nề, thế rồi, lại bảo Thọ Lang đứng vào trong vòng tròn.

● 六七 這一次，羅氏還是狠命地往外拉孩子，海棠沒奈何，也用力拉住壽郎的手，但見到孩子痛苦地嚎哭着，她又心疼了，終於放開了手，倒在地上。

Trần Đình Chiến
0903.442144

67. Lần này, La thị vẫn hung hãn đứng ở ngoài kéo lấy đứa trẻ, Hải Đường không biết làm sao, cũng dùng sức túm lấy tay Thọ Lang, nhưng thấy đứa trẻ đau đớn khóc lóc, nàng lại xót xa, cuối cùng buông tay ra, ngã lăn xuống đất.

● 六八 孩子仍被羅氏拉出了圈子，包公大喝一聲，責問海棠。海棠一面哭，一面說出她不肯用力拉孩子的緣故。這番話說得堂上人人感動，個個信服。

68. Đứa trẻ vẫn bị La thị kéo ra ngoài vòng tròn, Bao Công quát lớn một tiếng, trách hỏi Hải Đường “Trương Hải Đường to gan, sao không chịu cố sức kéo đứa trẻ?”. Hải Đường vừa khóc, vừa nói duyên cớ không chịu cố sức kéo đứa trẻ, bảo rằng “Tôi mang thai Thọ Lang mười tháng, cho bú ba năm, nuôi đến năm tuổi, Đại nhân đánh chết tôi, tôi cũng không nhẫn tâm kéo gãy tay nó”. Lời ấy khiến ai nấy trên sảnh cảm động, khâm phục.

● 六九 包公就問羅氏：天下有没有父母肯拉斷自己兒女的胳膊？羅氏心虛，不敢回答。兩旁的衙役聽了，都暗暗佩服包公機智多謀，用一個小小的灰圈，竟將這件案子弄清楚了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

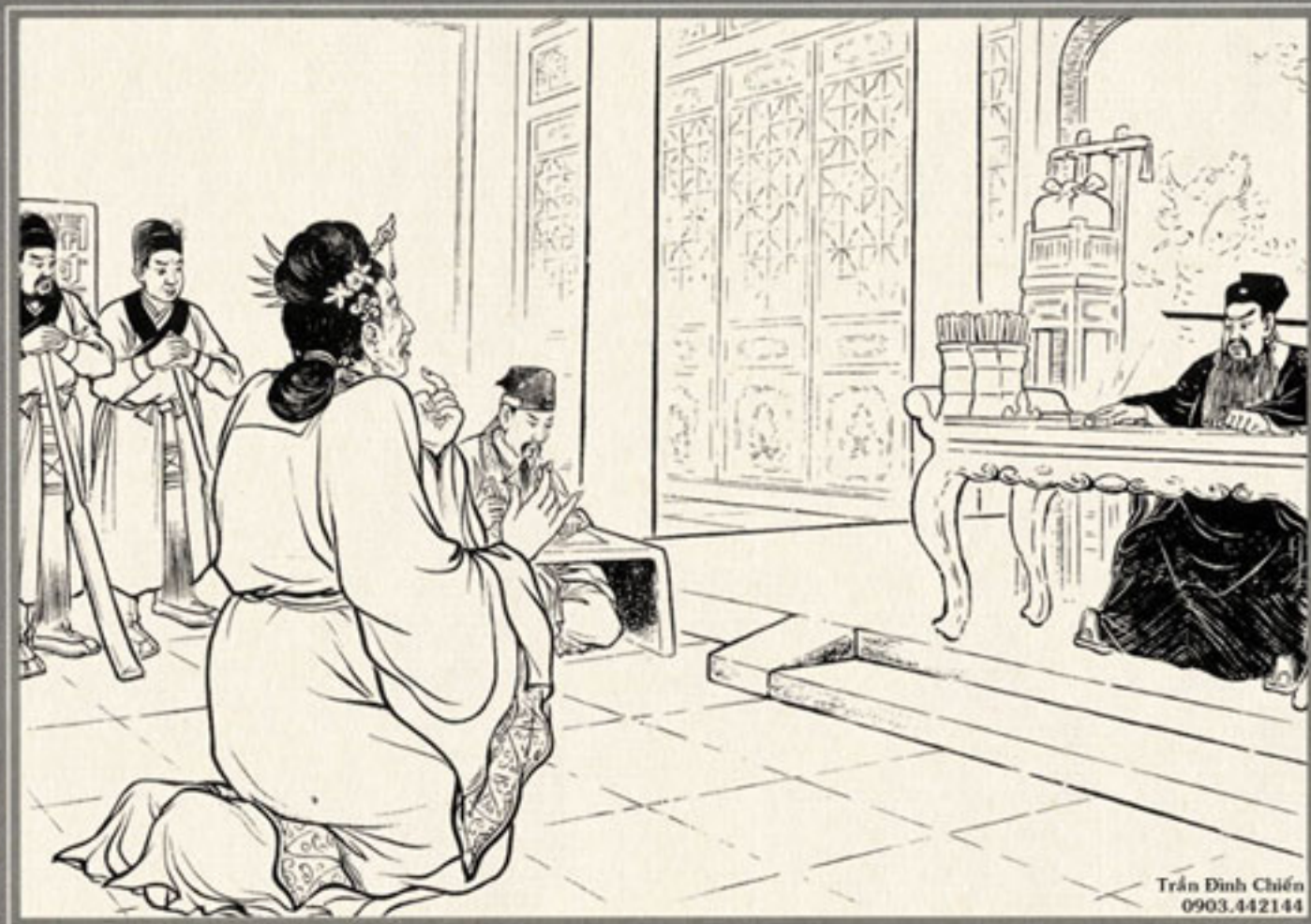
69. Bao Công liền hỏi La thị: trong thiên hạ có cha mẹ nào chịu kéo gãy tay con mình không? La thị bối rối, không dám đáp lời. Nha dịch hai bên nghe thấy, đều thầm bái phục Bao Công cơ trí đa mưu. Dùng một vòng tròn bằng tro nhỏ, cuối cùng phá được một vụ án.

天

國

記

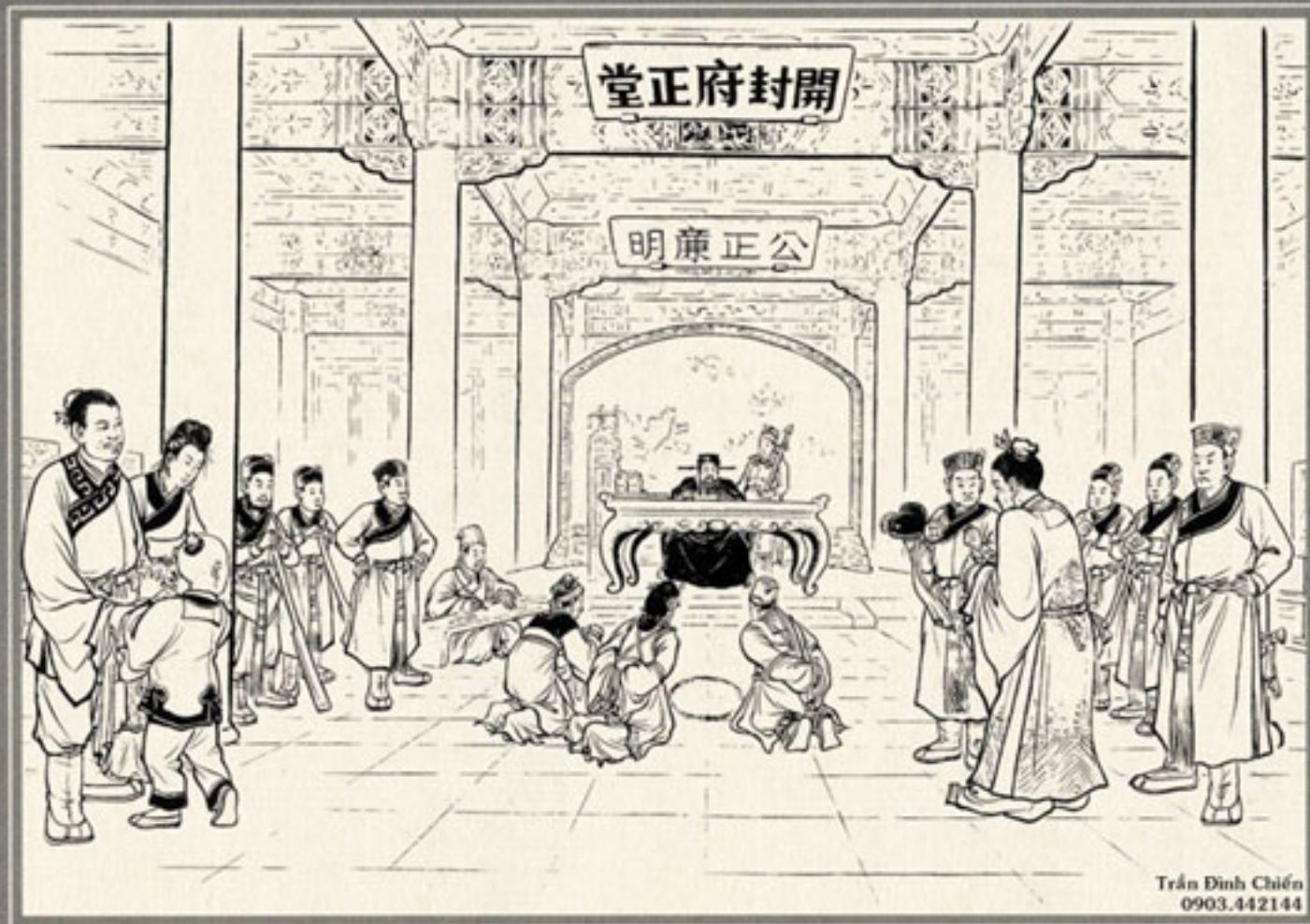
● 七〇 包公一拍驚堂木，
要羅氏從實招認，羅氏早已
嚇慌了，便將趙令史和她的
陰謀詭計，和盤托出。

Trần Đình Chiến
0903.442144

70. Bao Công đập bàn mắng, bắt La thị phải khai thật ra, La thị sợ hãi, bèn đem âm mưu quỷ kế của Triệu Lệnh sử và mụ, khai hết cả ra.

● 七一 包公立刻吩咐把趙令史押上堂來。
趙令史無法抵賴，祇好低頭認罪。包公便將
兩人判了死罪，又將縣官蘇順撤職充軍，王
婆貪財，假作證人，也要吃上一年官司。

Trần Đình Chiến
0903.442144

71. Bao Công lập tức sai giải Triệu Lệnh sử lên sảnh đường. Triệu Lệnh sử không cách gì chối cãi, đành phải cúi đầu nhận tội. Bao Công truyền đem hai người xử tội chết, lại cách chức Huyện quan Tô Thuận sung quân, Vương bà tham của, giả làm nhân chứng, cũng bị quản thúc một năm.

● 七一 海棠伸了冤報了仇，當堂領回壽郎，叩謝了包公，走下堂去；她也不願再回馬家，帶着孩子跟哥哥張林走了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

72. Hải Đường được báo thù giải oan, dâng hoàng nhận lại Thọ Lang, rập đầu tạ ơn Bao Công, rời khỏi công đường, nàng cũng không trở về nhà họ Mã nữa, dẫn đứa trẻ đi theo ca ca Trương Lâm.